

Voorstel Gemeenteraad

Datum B&W vergadering:	16-06-2026
Datum Raadsvergadering:	09-07-2026
Afdeling:	SAM
Raadscie:	BSM
Portefeuillehouder:	Marcel Meurkens
Steller:	Frank Joosten

Onderwerp

Aanvraag Vangnetuitkering Participatiewet over 2025

Korte inhoud

Gemeenten ontvangen op grond van de Participatiewet budget voor bijstandsuitkeringen en loonkosten-subsidies. Dit budget wordt ook wel het BUIG-budget genoemd. Gemeenten die een tekort hebben kunnen in aanmerking komen voor een vangnetuitkering. Voorwaarde voor het aanvragen is dat de gemeenteraad instemt met de verklaring die het college heeft afgegeven over de inspanningen om het tekort zoveel mogelijk te reduceren. Via het aan dit collegevoorstel verbonden raadsvoorstel wordt de gemeenteraad gevraagd om met deze collegeverklaring in te stemmen.

Aanleiding

Voor de uitvoering van de wettelijk opgedragen taken van de Participatiewet (P- wet) rond werk en inkomen, ontvangt de gemeente Beek een budget, ook wel het BUIG- budget genoemd (BUIG= Gebundelde Uitkering). Wanneer de gemeentelijke uitgaven voor de P- wet groter zijn dan het ontvangen BUIG- budget, bestaat er sinds 2024 een regeling in de huidige vorm om dit tekort (deels) te compenseren door gebruik te maken van de Vangnetuitkering Participatiewet over 2025. Voor Beek is in de Jaarrekening over 2025 een tekort op BUIG vastgesteld van 292.914,-,aanleiding om deze uitkering aan te vragen. Volgens berekeningen van financiën kan Beek hierdoor in aanmerking komen voor een compensatie- uitkering van ongeveer €27.684,-.

Overwegingen

De toetsingscommissie die de aanvraag beoordeelt heeft als voorwaarde opgenomen dat het gemeenteraad instemt met de verklaring die het college in de aanvraag Vangnetuitkering heeft opgesteld.

In die verklaring is een drietal vragen opgenomen:

1. Analyse van de oorzaken van het tekort
2. De getroffen maatregelen om het tekort te reduceren
3. Het beoogde effect van de genoemde maatregelen op de tekortreductie

1. Analyse van de oorzaken van het tekort

Voor de uitvoering van de aan de gemeente opgedragen Participatiewet ontvangt de gemeente middelen via de gebundelde uitkering (BUIG). Een belangrijk uitgangspunt hiervan betreft de bekostigingswijze die voor Beek van toepassing is, namelijk het historisch model, waarbij via T-2 de gerealiseerde bekostiging alsnog plaatsvindt (echter 2 jaar later = T - 2). Bij een oplopend bijstandsvolume zal de gemeente de tekorten zelf moeten aanvullen en kan in voorkomend geval van de vang-netregeling gebruik maken. Uit de onderstaande cijfers is aangegeven wat de omvang van deze tekorten betreft.

De ontwikkeling van de rijksbijdrage in 2025

Rijksbijdrage	€	4.750.934,00
Besteding Pw: algemene bijstand	€	4.753.340,00
Baten Pw: algemene bijstand	€	49.958,00-
Besteding IOAW	€	89.178,00
Besteding IOAZ	€	18.911,00
Besteding Pw: loonkostensubsidie	€	246.091,00
Baten Pw: LKS	€	4.052,00-
BBZ levensonderhoud	€	1.917,00
Baten Bbz 2004: levensonderhoud	€	11.579,00-
	€	5.043.848,00

Samenvatting:

Inkomsten BUIG	€	4.750.934,00
Uitgaven BUIG	€	5.043.848,00
Tekort op de BUIG	€	292.914,00-

Het resultaat in 2021 was € 19.430 positief. In 2022 was er een gering tekort van € 12.223. Het tekort over 2023 bedroeg € 311.588. In 2024 is het tekort € 496.147,-. In 2025 is het tekort € 292.914,--

Ontwikkeling Bijstandsvolume in 2025

Over 2025 was het gemiddelde bijstandsvolume 243. In 2023 (T-2) betrof het gemiddelde volume 235. Dit betreft een toename met 8 (+ 3,4%).

JAAR	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Q1	268	245	234	238	232	235	242	238
Q2	262	241	237	239	233	233	243	242
Q3	250	236	240	231	233	236	245	248
Q4	250	228	240	234	227	237	241	243
Gemiddelde per jaar	258	238	238	236	231	235	243	243
Gemiddelde 2018 t/m 2024								240
Volumeontwikkeling 2025 (t.o.v. gem. 2018-2024) (%)								1,3
Volumeontwikkeling 2025 (t.o.v. ult. 2024) (%)								0

Voor deze ontwikkeling is een aantal oorzaken te noemen:

- De huisvesting van statushouders in de gemeente Beek is in 2025 niet noemenswaardig anders gebleken dan in de voorgaande jaren. Daarmee is een stabilisering opgetreden van het effect van statushouders op het bijstandsvolume. Echter, ook in 2025 vormt de instroom van statushouders nog steeds een van de belangrijkste redenen voor instroom in de bijstand.

- Bij Nedcar in Born (Sittard-Geleen) zijn ongeveer 2.000 banen verdwenen. Dit is gebeurd in de periode dat de autofabriek afbouwde, met name per 1 maart 2024. De gemeente Beek ligt in de Westelijke Mijnstreek, als buurgemeente van Sittard- Geleen. Inmiddels is het grootste deel van de werknemers herplaatst of heeft een nieuwe baan gevonden. Voor een kleinere groep werknemers is het moeilijk om een nieuwe passende arbeidsplaats te vinden. De gemeente Beek huisvest naar veronderstelling ook een deel van deze mensen, hetgeen daarmee van invloed is op het bijstandsvolume, met name wanneer zijn vanuit een werkloosheidsuitkering doorvallen naar de bijstand.
- De macro economische verkenningen begin 2025 gingen uit van een groei in 2025 van het bijstandsvolume met 0.9%. Beek is hier onder gebleven door een stabilisering in het bijstandsvolume ten opzichte van 2025. In feite heeft Beek daarmee beter gepresteerd van de MEV- voorspelling.

Ontwikkeling uitgaven aan loonkostensubsidies

In 2025 waren de uitgaven aan loonkostensubsidies €246.091,-. In 2023 (T-2) bedroegen deze uitgaven €166.099,-; een toename met 48%. Feitelijk is dit een gunstige ontwikkeling omdat daarmee meer mensen in de P- wet gebruik maken van passende arbeid via loonkostensubsidies en daarmee gedeeltelijke loonvormende arbeid uitvoeren.

2. De getroffen maatregelen om het tekort te reduceren

Getroffen interne maatregelen

Focus op integrale toegang en analyse

In 2024 is de gemeente Beek een nieuwe visie vastgesteld voor het sociale domein. Daarmee wordt onder andere ingezet om bestaanszekerheid van de Beekse inwoners, met name de meest kwetsbaren en diegenen die een bijstandsuitkering ontvangen, te bevorderen. De uitwerking ervan richt zich ook op een integrale toegang van hulp- en dienstverlening, als ook het bevorderen van de inzet van de eigen sociale basis en vangnet. In 2025 hebben diverse interne projecten gelopen om een integrale toegang mogelijk te gaan maken. Daarbij wordt bestaanszekerheid breder bekeken en worden oorzaken die kunnen leiden tot het niet kunnen voorzien in eigen financiële middelen ook geanalyseerd vanuit andere terreinen van het sociale domein.

Dit zal leiden tot de bevordering van de bestaanszekerheid en daarmee het vermogen van mensen om uit de bijstand te stromen op weg naar zo regulier mogelijke arbeid en het zelf kunnen voorzien in voldoende inkomen. Voor de uitwerking van deze visie is tevens gebruik gemaakt van externe en ingehuurd expertise.

Investeren in monitoring van de ontwikkeling van de Beekse P- wet doelgroep

Op kwartaalbasis ontvangt Beek van de uitvoeringsinstantie Vidar een geactualiseerd overzicht van de ontwikkelingen van de P- wet , gericht op de Beekse situatie. Hierin zijn niet alleen de cijfers opgenomen; tevens zijn gegevens bekend bijvoorbeeld van de in- en uitroomredenen voor bijstand, het aantal mensen dat gebruik maakt van schuldhulpverlening en het gebruik van bijzondere bijstand. Via de kwartaalrapportages wordt met Vidar in een regionaal ambtelijk overleg een analyse gemaakt van de resultaten die vervolgens tot aanpassingen of bijstellingen kunnen leiden. De gegevens worden aangeboden via een systeem, Power- BI genaamd. In 2025 is geïnvesteerd in de kennis van het systeem waardoor via maandrapportages om “korter op de bal” is gespeeld. Mede daardoor is het bijstandsvolume in 2025 ten opzichte van 2024 stabiel gebleven.

Getroffen externe maatregelen

Doorontwikkeling van het “Skills- lab” bij het P- bedrijf Vidar

Via de regionale ambtelijke overleggen, de diverse strategische besprekingen en het bestuurlijk overleg worden de deelnemende gemeenten aan de Centrumregeling Vidar, wordt aan de P- wetters een breder scala aan werk- en beroepsmogelijkheden Het hiervoor ontwikkelde skills- lab test de inzetbaarheid en ontwikkeling naar zo regulier mogelijke arbeid. Daardoor kunnen de kandidaten binnen de muren van het P- bedrijf met verschillende sectoren kunnen worden geconfronteerd. Denk daarbij aan sectoren zoals de bouw, gezondheidszorg, installatietechniek en logistiek. Via diverse publicaties

is inzichtelijk geworden dat dit onder andere de groeisectoren zijn waar goede arbeidskansen liggen voor de doelgroep. Randvoorwaardelijk is wel dat kandidaten voldoende worden voorbereid op het werken in genoemde sectoren.

Het verkregen inzicht is dat het investeren in P- wetters gericht moet zijn op het enerzijds wegnemen van belemmeringen voor passende arbeid (zie hiervoor de interne maatregelen die betrekking hebben op het investeren in bestaanszekerheid). Anderzijds dient de kandidaat een breed pallet van werkvoor- men te worden aangeboden om zijn of haar interesse in de diverse sectoren vast te stellen en van daaruit te investeren in de inzetbaarheid richting zo passend mogelijk (en zo regulier mogelijke) ar- beid.

Het skills- lab is een permanent onderdeel geworden binnen de arbeidsparticipatie- ontwikkeling bin- nen het P- bedrijf. Ook is vastgesteld dat het ontwikkelen van nieuwe kansen voor P- wetters betekent dat er actief moet worden gezocht naar bedrijven die bereid zijn op hen of andere doelgroepen op te nemen via een directe dienstbetrekking of via werken met loonkostensubsidie. Al deze maatregelen hebben als doel om mensen in de bijstand op diverse terreinen te helpen en te ondersteunen om uit te stromen naar zo regulier mogelijke arbeid.

3. Het beoogde effect van de genoemde maatregelen op de tekortreductie

De genoemde effecten hebben in 2025 bijgedragen aan een stabilisering van het bijstandsvolume in 2025 ten opzichte van 2024. Gemiddeld is deze uitgekomen op 243, net als in 2024.

Volgens de raming in de Macro Economische Verkenning 2025 (MEV 2025) van het Centraal Planbu- reau zou het gemiddelde aantal bijstandsuitkeringen stijgen van 346.000 in 2024 naar 349.000 in 2025.

Dat betekent:

- Toename: 3.000 uitkeringen
- Groei ten opzichte van 2024: $3.000 / 346.000 \approx 0,87\%$

Dus de MEV 2025 voorspelde een groei van het aantal bijstandsuitkeringen van ongeveer 0,9% in 2025 ten opzichte van 2024. Door de inzet van alle genoemde maatregelen en instrumenten is deze Beekse toename lager uitgekomen dan de voorspelling van de Marco Economische Verkenningen (MEV) die voor 2025 een groei van de bijstand had voorspeld van voor 2025 van 0,9%.

Financiële overwegingen

Voor de financiële overwegingen wordt verwezen naar de toelichting op het BUIG- tekort over 2024, terug te vinden onder "Inhoudelijke overwegingen"; 1. Analyse van de oorzaken van het tekort.

Op basis van een ingevulde tool voor de berekening van de vangnet 2025 zou de gemeente Beek aanspraak kunnen maken op een vangnetuitkering van €27.684,-. Indien dit bedrag door de vang-net- commissie toegekend wordt, zal dit als incidentele meevaller in de jaarrekening 2026 verwerkt worden. Naar verwachting wordt deze dan in Q1/2027 aan de gemeente Beek uitgekeerd.

Beslispunten

In te stemmen met de collegeverklaring ten behoeve van de aanvraag Vangnetuitkering Participatiewet over 2025.

Beek,
BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN BEEK,

Paul de Jonge
Gemeentesecretaris

Christine van Basten-Boddin
Burgemeester

Besluit Gemeenteraad

De raad van de gemeente Beek;

gezien het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 16-06-2026;

Besluit:

In te stemmen met de collegeverklaring ten behoeve van de aanvraag Vangnetuitkering Participatiewet over 2025.

Beek, 09-07-2026
GEMEENTERAAD,

Guliël Erven
Raadsgriffier

Christine van Basten-Boddin
Voorzitter